

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

URAD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA KEMIKALIJE

Upravljanje s kemijskimi tveganji in varovanje zdravja in okolja na EU ravni

Simona Fajfar
Urad RS za kemikalije

Urad RS za kemikalije

- Pristojni organ za izvajanje EU kemijske zakonodaje (Uredba REACH, biocidna Uredba, Uredba o kozmetiki...)
- Aktivno delovanje na EU ravni, kjer smo vključeni v proces priprave EU ocen za posamezne kemikalije

Cilj zakonodajnih ukrepov

- Odsotnost oziroma zmanjšanje števila bolezni zaradi izpostavljenosti nevarnim kemikalijam
- Preprečevanje drugih neželenih učinkov

Kako doseči cilj?

- Obvladovanje tveganja, ki izhaja iz uporabe kemikalij
- Uporaba enotnih metodologij pri ocenjevanju kemikalij na EU ravni (države članice, strokovni odbori)

1.korak-Poznavanje nevarnih lastnosti

- Sistem REACH, kot tudi biocidna uredba omogočata pridobitev podatkov o kemikalijah/biocidnih aktivnih snoveh
- Sistem REACH: priprava ocene, poročila o kemijski varnosti varnostni listi

Varnostni list

Varnostni listi:
bistveno orodje za upravljanje tveganja

Jih berem

Se opremim

Ravnam s kemikalijami

8: Nadzor
izpostavljenosti/osebna
zaščita

Ukrepi za obvladovanje tveganja v sistemu REACH

- Evalvacija snovi
- **Avtorizacija** (pred tem kandidatna lista);
izdaja odločbe, ki določa operativne
pogoje
- Omejitve
- Izobraževanje

OZNAČEVANJE NEVARNIH KEMIKALIJ

ZDRAVJU NEVARNE LASTNOSTI

- ◆ **AKUTNA (TAKOJŠNJA) STRUPENOST** (zelo škodljivi učinki, ki se pojavijo po vnosu kemikalij preko kože, preko ust ali pri vdihavanju)

- ◆ **PREOČUTLJIVOST DIHAL**
- ◆ **MUTAGENO** za zarodne celice (takšne kemikalije lahko povzročijo dedne spremembe)
- ◆ **RAKOTVORNO** (takšne kemikalije lahko povzročijo raka)
- ◆ **STRUPENO ZA RAZMNOŽEVANJE** (takšne kemikalije škodljivo vplivajo na plodnost in na razvoj potomcev)
- ◆ **SPECIFIČNA STRUPENOST** za posamezne organe (bolj škodljivi učinki)
- ◆ **NEVARNO PRI VDIHAVANJU**

- ◆ **AKUTNA (TAKOJŠNJA) STRUPENOST** (škodljivi učinki, ki se pojavijo po vnosu kemikalij preko kože, preko ust ali pri vdihavanju)
- ◆ **DRAŽENJE** kože, oči
- ◆ **PREOČUTLJIVOST** kože
- ◆ **SPECIFIČNA STRUPENOST** za posamezne organe (manj škodljivi učinki)
- ◆ **DRAŽENJE DIHAL**
- ◆ **NARKOTIČNI UČINKI** (takšne kemikalije lahko povzročijo omamljenost)

- ◆ **JEDKOST** za kožo (takšne kemikalije razjedajo kožo)
- ◆ **HUDE POŠKODBE OČI**

NEVARNE FIZIKALNE LASTNOSTI

- ◆ **EKSPLOZIVI**
- ◆ **BOLJ NEVARNE SAMOREAKTIVNE KEMIKALIJE** (so termično oz. toplotno nestabilne in lahko brez prisotnosti zraka razpadejo, pri tem pa se sprošča toplota)
- ◆ **BOLJ NEVARNI ORGANSKI PEROKSIDI** (so termično oz. toplotno nestabilni in lahko eksplodirajo, hitro gorijo, so občutljivi na udarce ali trenje...)

- ◆ **VNETLJIVI** plini, aerosoli, tekočine, trdne snovi
- ◆ **MANJ NEVARNE SAMOREAKTIVNE KEMIKALIJE** (so termično oz. toplotno nestabilne in lahko brez prisotnosti zraka razpadejo, pri tem pa se sprošča toplota)
- ◆ **PIROFORNE** kemikalije (v stiku z zrakom se zelo hitro vžgejo)
- ◆ **SAMOSEGREVAJOČE SE** kemikalije
- ◆ Kemikalije, ki v stiku z vodo sproščajo **VNETLJIVE** pline
- ◆ **MANJ NEVARNI ORGANSKI PEROKSIDI** (so termično oz. toplotno nestabilni in lahko eksplodirajo, hitro gorijo, so občutljivi na udarce ali trenje...)

- ◆ **OKSIDATIVNI** plini, tekočine, trdne kemikalije (ob prisotnosti kisika lahko povzročijo vžig drugih kemikalij)

- ◆ **PLINI POD TLAKOM:** stisnjeni plini; utekočinjeni plini; ohlajeni utekočinjeni plini

Uporabljalj v zračenem prostoru!

Ne mešaj!

Beri etiketo!

Pravilno odlagaj odpadke!

vrstitev in označitev

i

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

URAD REPUBLIKE SLOVENIJE Z

POMEMBEN UKREP
Koncentracijske meje
za delavca na delovnem
mestu

Nekoč:

Ni bilo podatkov,
študij o nevarnih
lastnostih

Ni bilo zakonodaje
ki bi to zahtevala.

Primer: uporaba diizocianatov danes
Predlagan ukrep za obvladovanje tveganja na EU ravni:
izobraževanje delavcev

1.6 mil delavcev v EU -visoka
izpostavljenost

Podatki na voljo na spletni strani Evropske kemijske Agencije
Vključitev v javne razprave

Biocidni proizvodi

Kemijska tveganja v povezavi z biocidno uredbo

- Ocenjevanje aktivnih snovi na EU ravni
- Ocena proizvodov in na podlagi tega pripravljena **navodila** za uporabo biocidnega proizvoda

Upravljanje s tveganji za biocidne proizvode

- Na trgu EU so lahko le tisti biocidni proizvodi za katere je tveganje za človeka in okolje obvladljivo. Ob tem, da je proizvod hkrati tudi učinkovit.

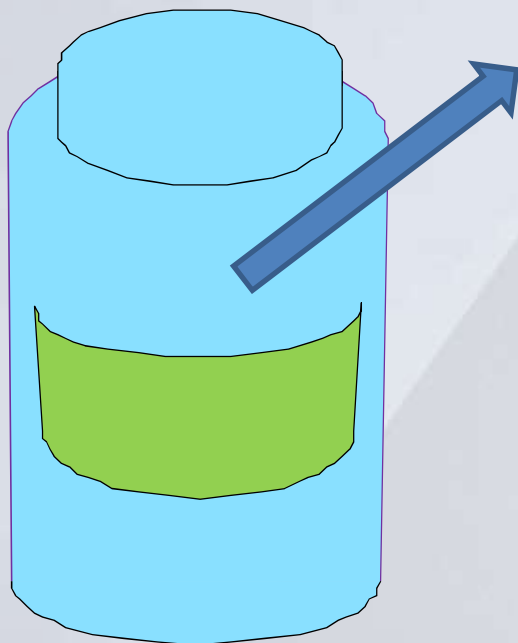
Upravljanje s tveganji za biocidne proizvode

- Iz ocene izhajajo navodila za uporabo za delavce
- Ključno je branje in upoštevanje navodil

Branje navodil na etiketi ter tehničnih navodil

8. Dodatne informacije (dodatni stavki o načinih uporabe pri biocidih, o nevarnosti kot. npr EU H stavki.....)

Na voljo bodo tudi povzetki o lastnostih biocidnega proizvoda.

UFI št.= enolični identifikator formule (UFI) = koda, ki omogoča identifikacijo zmesi in ustrezno ukrepanje ob zastrupitvah. **Trenutno se še ne uporablja!**

Zaključki-1

- Vedno več podatkov in s tem primernih ukrepov za obvladovanje tveganja
- Primanjkuje sledenje in upoštevanje navodil
- Kot regulatorni organ zaznavamo to kot eden od problemov (odgovornost)

Zaključki -2

Pomembno, da odločevalci (Evropska Komisija od svetovanju držav članic) sprejememo najbolj primeren ukrep, ki je učinkovit. Zato so potrebna različna znanja, sodelovanje in aktivno delovanje na EU ravni. Ustrezna implementacija v državi.